

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

Факультет іноземних мов
Факультет іноземної філології
Історичний факультет

ПИТАННЯ СХОДОЗНАВСТВА В УКРАЇНІ

*Тези доповідей
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
28 березня 2019 р.*

Харків – 2019

ІСТОРІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИКИ «ОДНА СІМ'Я – ОДНА ДИТИНА» У КИТАЇ

Веремеева Карина Володимирівна, студентка 3 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

Науковий керівник: к.ф.н., доц. К.Є.Жукова

Майже кожна середньостатистична сім'я на планеті Земля має дітей. Чи й справді "діти - це квіти життя", чи то є звичайна цитата, яка була застосована люблячими батьками до своїх дітей, - питання вічне. Чи буває забагато дітей?

Саме в цьому аспекті доречно буде згадати про багатогранну, різноманітну та густонаселену країну - Китай. Прагнення цієї країни збільшити чисельність населення відома протягом багатьох років. Підтримувалось воно на державному рівні навіть після Другої світової війни, коли державні органи повинні були відновити Китайську Народну Республіку за рахунок праці мільйонів жителів. У ті часи було нормою мати по три або чотири дитини. Багатодітність була вшанована, бо народ був робочою силою та воїнами для армії нової країни. Був навіть указ про заборону контрацептивів. Їх імпорт та експорт карався законом. Як вже можна було здогадатися, така концепція не призвела до кращого життя, а навіть зробила його гіршим: перед Китаєм постала проблема харчування.

У 1956 році державні органи запустили першу кампанію, яка була спрямована на зменшення росту народжуваності. Її головною метою було заохочення китайського народу до праці та прискорення темпів індустріалізації. Десь близько двох років кампанія приносила певні результати, але закінчилась провалом. Прийшов початок політики Великого стрибку.

Друга спроба обмежити народжуваність була прийнята у 1962 році. Китайців закликали до пізнього шлюбу та великих інтервалів між дітьми у родинях. Продовжувалась така політика близько чотирьох років, але її ефект виявився незначним.

Третя спроба була прийнята у 1971 році. Її гаслом був вислів «рідко, мало, пізно». Кампанія взяла за мету зробити так, аби чоловіки створювали родину у 28 років, а жінки у 25. Для сільських жителів були такі самі умови, але з віком у 25 та 23 роки. Пауза між народженням першої та другої дитина повинна була складати не менше 4 років. Закон про заборону контрацептивів відійшов на задній план, а явище абортів стало з'являтися куди частіше. Така політика, також, брала за мету зменшити кількість дітей у сім'ї з 3 до 1. Продовжувалась така програма протягом всіх 70-х і не можна не взяти до уваги те, що вона виявилась більш-менш ефективною, ніж попередні, тому що і зусиль в неї було вкладено більше.

Четверта спроба боротьби за краще життя почалася в 1979 році з проголошення гасла «Одна сім'я – одна дитина». Метою кампанії було зниження чисельності китайців до 1,2 млрд людей до 2000 року.

У середині 80-х років можна помітити деяке послаблення демографічної політики у селах, де родинам дають право мати другу дитину особливо якщо першою дитиною була дівчинка. Також дозволялось мати декількох дітей якщо перша дитина була інвалідом. У деяких провінціях Китаю також дозволялось мати другу дитину, якщо матір та батько були єдиними дітьми у своїх родин, адже такі сім'ї мали піклуватися про родичів похилого віку з обох сторін.

Проте окрім обмежень та стягнень держава надавала деякі бонуси, родинам, з однією дитиною, адже такі сім'ї не потребували будь-яких пільг. Завдяки таким сім'ям знизився тиск на бюджет країни. Крім того жінки раніше ставали до роботи. З 2001 року люди, які стали батьками двох дітей, повинні були сплачувати штраф (таку собі соціальну компенсацію) у розмірі, який дорівнював 4-8 середньорокових прибутків в регіоні, де мешкає родина. Друга дитина не отримувала не лише документів, які свідоцтвували про її особистість, але і позбувалася всіх соціальних гарантій. Виключення становлять тільки двійні та трійні. І навіть на сьогоднішній день у Китаї існують так звані «чорні селища», які є своєрідним «притулком» для 30 млн. других дітей. Але навіть у такій скрутній ситуації китайці змогли знайти вихід. Вагітні жінки їхали народжувати до Росії та США, де могли переписати свою дитину на будь-якого самотнього родича. Таким чином друга дитина отримувала і документи, і громадянство. Були ще такі випадки, коли вагітні жінки вмовляли лікаря записати своїх дітей, як двійню, коли різниця була більш-менш невелика. Дуже часто практикувалися примусові медогляди, аборти та стерилізація, які були затверджені державою.

Відомо, що дівчатка та хлопчики не є рівними у Китаї. Китайці віддають перевагу синам, а не дочкам. Жінки у випадках народження дівчат топили у річках або викидали їх. Навіть тепер у провінціях, близ водоймищ та річок, стоять таблички, які забороняють позбавляти життя дівчат.

Взагалі, політика «Одна сім'я – одна дитина» була найуспішніша за всі роки боротьби за зниження народжуваності. Офіційно вона також вважається успішною, бо завдяки їй було попереджено появу 400 млн. зайвих людей.

До плюсів демографічної політики можна віднести: зменшення росту населення, що сприяло послабленню навантаження на економіку країни. Також, не можна не помітити той факт, що дитина, яка була єдиною у родині, отримувала найкраще від батьків, які спрямовували всі свої сили на виховання справжньої людини, яка буде не тільки освіченою, а ще й матеріально забезпеченою.

До мінусів демографічної політики можна віднести: зменшення чисельності жінок та значне перевищення чисельності старого покоління над чисельністю молодого.

Всі вказані вище негативні наслідки демографічної політики «Одна сім'я – одна дитина», стали причиною її скасування. Гендерний дисбаланс, зменшення працездатності населення та низький рівень народжуваності становили серйозну загрозу державі, тому з 2015 року закон було змінено. Зараз всі китайці, незалежно від місця їх проживання, можуть легально мати другу, і, навіть, третю дитину. Проте, як відмічає представник південної провінції Гуандун Чжу Леюй. *«Між очікуваннями та ефектом від скасування політики "одна сім'я - одна дитина" існує велика розбіжність. Це призвело не до стрімкого зростання чисельності населення, а навпаки, до зниження рівня народжуваності»* [1].

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Greenhalgh, Susan (2008), Just One Child: Science and Policy in Deng's China (illustrated ed.).
2. Гулева М.А. Отмена политики "одна семья - один ребенок" в Китае. Журнал "Азия и Африка сегодня".
3. Цитата (1) посилання в мережі: https://forbes.kz/news/2018/03/03/newsid_167382

EUROPEAN HOLIDAY IN THE CONTEXT OF CHINESE CULTURE

Волохова В.В., Науменко С.С.

Holidays is one of the most important cultural components of any nation. Being a symbolic embodiment of the value-ideological attitudes of ancestors, holidays give a feeling of involvement in the tradition. One or another rite, passed down from generation to generation, makes it possible to feel yourself part of the past. Festive culture is a rich material for study, and the constant transformation of holidays under the influence of a changing socio-cultural situation ensures the permanent relevance of research in this area [1].

With the beginning of the globalization process, various ethnic groups began to borrow holidays from other cultures. This phenomenon brings people the opportunity to be complicit in both the past and modern global culture. This trend of borrowing we can trace in China as well. Since the beginning of intercultural exchange, which came as a result of the policy of reform and openness, such holidays as Christmas, Valentine's Day, All Saints Day, April Fools' Day have firmly taken root in Chinese culture. Nevertheless, as a rule, almost any phenomenon (including holidays) that came from the West to China, acquire a new interpretation, seasoned with cultural meaning, customs and other features of "Chineseness". For example, Christmas is a Christian holiday, which, as everyone knows, is dedicated to the birth of Jesus Christ, accompanied by a set (with certain features within each country) rites. Chinese Christians celebrate